

ІНТЕЛЕКТ ТА ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИНАХ

INTELLIGENCE AND INNOVATION IN MODERN INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

ИНТЕЛЛЕКТ И ИННОВАЦИИ В СОВРЕМЕННЫХ МЕЖДУНАРОДНЫХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ОТНОШЕНИЯХ

Анотація. Автор дослідив сучасні аспекти інноваційного розвитку у міжнародних економічних відносинах, оцінено вплив інтелектуальних ресурсів на динаміку цих процесів і запропоновано врахувати комплексність підходів щодо вдосконалення прийняття правильних управлінських рішень в світовій економіці.

Annotation. The author investigated the modern aspects of innovative development in international economic relations, assessed the influence of intellectual resources on the dynamics of these processes, and proposed taking into account the complexity of approaches to improve the adoption of correct management decisions in the global economy.

Аннотация. Автор исследовал современные аспекты инновационного развития в международных экономических отношениях, оценено влияние интеллектуальных ресурсов на динамику этих процессов и предложено учесть комплексность подходов по совершенствованию принятия правильных управленческих решений в мировой экономике.

Міжнародні економічні відносини суттєво вплинули на трансферт технологій, інтелектуалізацію та діджиталізацію людської діяльності. Процеси мислення, знаходження, обробки і використання інформації, підходи до вирішення нестандартних питань, а також здобуття нових креативних знань і рішень суттєво змінились з активізацією розвитку мережі Інтернет та інформаційно-медійних технологій. Крім того, для прийняття правильних управлінських рішень в міжнародних економічних відносинах все активніше використовується штучний інтелект та експертні системи. При цьому ефективність економічних рішень не корелюється з пошуком істинної відповіді на актуальні для людства питання. Так, питання хронічної боргової залежності нерозвинених країн світу, глобальної фінансово-економічної кризи, непродуктивних обмежень всі ці інструменти не дають можливість спрогнозувати; більшість соціально-економічних питань для людства не вирішується оптимально, а вирішується за рахунок слабкіших соціальних верств населення, країн, регіонів світу. Тому постає актуальне питання: Чому нові технології та зростання інтелектуального потенціалу в медичній сфері, екології чи транспорті – дають позитивний результат, а в міжнародних економічних відносинах цей ефект менш відчутний, або взагалі відсутній?

Дослідження ефективності економічних рішень у світовій економіці не корелюється з використанням найсучасніших технологій, експертних систем, штучного інтелекту. Настання чергової фінансово-економічної кризи у березні 2020 року є підтвердженням недосконалостей і асиметричності впливу цих інструментів, неочевидної ефективності їх використання, націлення на самовдосконалення технологій без отримання суттєвих переваг для країн світу, тому є потреба у з'ясуванні причин цих проблем.

Еволюція економічної науки разом з розвитком мережі Інтернет та інформаційно-медійних технологій надала швидкий доступ до економічних знань багатьом соціальним групам з різних країн світу, вони долучились до їх сприймання, синергії та аналізу, іноді модернізувавши ці економічні теорії під власні умови і амбіції, але їх гібридизація і

застосування в різних умовах привели до асиметричних, неоднозначних результатів. На жаль, сучасні суспільні виклики стають ще більшими – населення планети зростає швидше, ніж умови для нормального життєзабезпечення; погіршується екологія; стрімко змінюється клімат; збільшується розрив між найбагатшими соціальними групами і середнім класом, найбіднішими верствами населення. Крім того, гармонізації економічних відносин і торгівлі між країнами останнім часом не спостерігається, навпаки, з березня 2020 року розгортається суттєва фінансово-економічна криза у світі. В цьому контексті економічна теорія не використовує в повній мірі інтелектуальні надбання і високопродуктивні технічні пристрої для вирішення цих питань ефективно, а також не надає дієвих і швидких інструментів покращення вищезазначеної ситуації.

Існуючі проблеми обумовлюють фокусування інтелектуального потенціалу в міжнародних економічних відносинах на тих завданнях і функціях, які є можливими для реалізації. Так, економіка не є універсальною для вирішення зазначених проблем. На наш погляд, антропологія, соціальні і політичні процеси завжди будуть домінувати в суспільстві і економічна наука може обґрунтувати деякі моделі поведінки або розвитку, але в цілому комплексно надати єдино правильний інструмент вона не може. Тобто існують певні обмеження й індивідуальні особливості (виключення), які суттєво знижують універсальну ефективність економічних знань, особливо в сфері міжнародних економічних відносин, коли до глобалізаційних процесів долучились абсолютна переважна більшість країн світу зі своєю ментальністю, унікальними підходами та характеристиками. Крім того, більшість економічних законів і правил (Вашингтонський консенсус, Пекінський консенсус) не працює ефективно в міжнародних економічних відносинах тому, що не враховується ефект масштабу країни і її структури економіки, місцевих особливостей ринку праці тощо. Тому нав'язані шаблони не діють, а приводять країни, що їх впровадили до кризово-депресивного економічного стану (Україна, Греція, Аргентина). Також активізація модельно-цифрового і статистично-математичного мислення в економічних науках звужує світогляд економіста, а іноді підміняє показниками справжні соціально-економічні цілі. Таким чином економіст перестає бути ідеологом економічних ідей, які покращують всесвіт, а стає частиною електронно-обчислювальної машини, що, на наш погляд, звужує функціональність і корисність економічної науки. Іноді навіть це призводить до трансформації мислення сучасних економістів, шаблонності їх мислення, націленості на вирахування потрібного показника чи коефіцієнта.

Вищезазначене обумовлює активізацію інтелектуальних знань і потенціалу в напрямку підвищення її якості та шляху використання. На наш погляд, сучасні економісти в сфері міжнародних економічних відносин не можуть надавати універсальні поради. Спостерігаються асиметричні реакції в світі на одні й ті ж економічні дії, процеси, стимули тощо. Дослідження мають включати в себе не тільки економічно-статистичні показники, але й враховувати антропологічні, біхевіористичні, соціальні особливості розвитку досліджуваної групи людей. Також надважливим аспектом діяльності економістів є дослідження впливу державної та політичної системи на певні економічні процеси, виявлення певних інституційних структур для функціонування ринкової економіки. Фокусуючись на тактичних питаннях і цілях, не враховуючи якість інститутів в певній країні, сучасні економісти отримують в значній мірі негативні результати. Відзначимо, що це стратегічна основа для правильного і продуманого економічного рішення (поради). Так, наявність інститутів в країні формує основу для функціонування ринкової економіки, тому вони мають бути ретельно продіагностовані для подальшого отримання позитивного результату.

Криза інтелектуальних знань і сучасні підходи їх використання в міжнародних економічних відносинах вимагають переоцінки існуючих тенденцій, зміни в підходах до підготовки фахівців-економістів в цій сфері. На наш погляд, для формування сучасного високоінтелектуального економіста-міжнародника перш за все необхідним є вивчення та оцінка основоположних ідей в економіці, а також усвідомлення складності соціально-економічного буття і меж людського пізнання. Тільки вмючи мислити від конкретного до

абстрактного, від масштабного до мікропроблем, враховуючи сукупність не тільки економічних знань, але й механізмів державного регулювання, поведінкових теорій, соціальних процесів, можна сформувати повноцінного фахівця-економіста з міжнародних економічних відносин, що зможе адекватно реагувати на виклики сьогодення [1;2;3].

Розгортання нової світової фінансово-економічної кризи в березні 2020 року, обумовлює задіяння суттєвих інтелектуальних зусиль і комплексних заходів для перезапуску глобалізованої економіки. В глобалізованому світі існують значні технічні, технологічні, людські і фінансові ресурси, а тому потрібно підійти до вирішення цього питання стратегічно виважено і комплексно, з врахуванням поточної ситуації на ринках, використовуючи найактуальніші знання з різних сфер (державне регулювання, фінанси, міжнародна економіка, соціальна економіка тощо) та оцінюючи реальний стан кожної країни окремо, не по шаблону. При такому підході є можливість використати існуючий суттєвий потенціал для менш асиметричного розвитку світової економіки та посприяти більш гармонійному і стійкому економічному зростанню в майбутньому.

Література

1. Бутко В. Об инновационном развитии // журнал «КАПИТАЛ» // мнения / анализ // 10.12.2018 // URL: <https://www.capital.ua/ru/publication/121835-ob-innovatsionnom-razvitii#ixzz5ZH5Q64wF>
2. Редзюк Є.В. Глобальний інноваційно-інвестиційний розвиток і місце України в цьому процесі // Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. Науково-практичний журнал. 11/2017. – К.: Міленіум, 2017.–с.27-35
3. Wolf M. Why Economists Failed as “Experts” — and How to Make Them Matter Again / <https://URL:www.nakedcapitalism.com/2019/03/economists-failed-experts-make-matter.html>

УДК:339.138

Інна Миколаївна Рєпіна

*д.е.н, професор, завід. кафедри бізнес-економіки та підприємництва
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»*

Мар'яна Хан

*студент ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»
boiarchukm19@gmail.com*

ІННОВАЦІЇ ЯК ДЖЕРЕЛО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ FOOD РІТЕЙЛ КОМПАНІЙ

INNOVATIVE AS THE SOURCE OF COMPETITIVENESS OF FOOD RETAIL COMPANIES

ИННОВАЦИИ ЯК ИСТОЧНИК КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ FOOD РИТЕЙЛ КОМПАНИЙ

Анотація. У роботі досліджено інноваційні впровадження у food ритейл компаніях, вузькі місця та потенційні новинки для підвищення рівня конкурентоспроможності.

Аннотация. В работе исследованы инновационные внедрения в food ритейл компаниях, узкие места и потенциальные новинки для повышения уровня конкурентоспособности.

Abstract. This paper explores innovations in food retail companies, problems and potential innovations to enhance competitiveness.